

Społeczeństwo

**Studia, prace badawcze i dokumenty
z zakresu nauki społecznej Kościoła**

**Rok XXXIII
2023 nr 3 (163)
lipiec–wrzesień**

**Kwartalnik
ISSN 1426-4196**

Warszawa 2023

RADA NAUKOWA

W. Dłubacz, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II / B. Drożdż, Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu / A. Dylus, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / A. Dziuba, Biskup Łowicki / S. Fel, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II / W. Kawecki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / K. Kietliński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / J. Kupny, Arcybiskup Metropolita Wrocławski / P. Król SCJ, Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT / P. Mazurkiewicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego / R. Nęcek, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II / W. Misztal, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II / S. Skobel, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Lista recenzentów, procedura recenzowania artykułów naukowych oraz informacje dla autorów przygotowujących artykuły dostępne na stronie internetowej czasopisma

Redaktor naczelny: ks. prof. PWT dr hab. Bogusław Drożdż

Członkowie redakcji: ks. dr Dariusz Wojtecki, Piotr Sutowicz

Sekretarz redakcji: Kamil Sulej

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Wydawca wersji włoskiej: Fundacja „Giuseppe Toniolo”, Weronia, www.fondazionetoniolo.it
Wydawca wersji polskiej: Fundacja Civitas Christiana, Warszawa, www.fundacja.civitaschristiana.pl

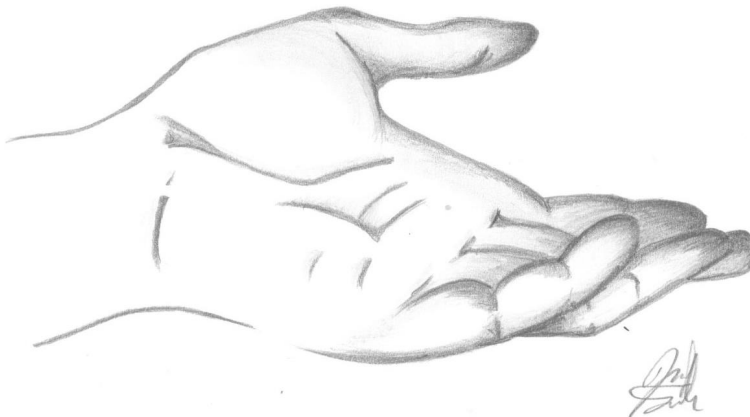
Adres redakcji: 00-519 Warszawa, ul. Wspólna 25, tel. 722 090 847
e-mail: spoleczenstwo@civitaschristiana.pl, www.spoleczenstwo.civitaschristiana.pl

Skład i redakcja techniczna: Diecezjalne Centrum Edukacyjne w Legnicy
e-mail: centrum@diecezja.legnica.pl, www.centrum.diecezja.legnica.pl

Grafiki: Justyna Szewczyk

Nakład 100 egz.
Druk: Drukarnia ESUS
ul. Południowa 54
62-064 Plewiska

**VII Festiwal
Katolickiej Nauki Społecznej
*Od teorii do praktyki***

OD REDAKCJI

W jaki sposób skutecznie promować katolicką naukę społeczną? To pytanie nurtuje znawców chrześcijańskiej problematyki społecznej i stale jest obecne w rozważaniach, syntezach i dydaktycznych przekazach. Wiadomo, że sama ewangelizacja świata prowadzona przez Kościół wchodzi w rzeczywistość społeczno-polityczną czy ekonomiczną. Dlatego dojrzały chrześcijanin już przez swoją obecność w życiu społecznym kształtuje, co prawda z różnym zaangażowaniem i apostołskim efektem, środowisko rodzinne, szkolne i zawodowe, parafialno-kościelne i samorządowo-polityczne.

W literaturze przedmiotu można wskazać analizy, które potwierdzają, że myśl chrześcijańska umiejętnie przewartościowała lansowane sposoby czy koncepcje życia indywidualnego i społecznego, tworząc społeczeństwo składające się z ludzi uwrażliwionych na transcendencję, co dało motywację i środki do budowania chrześcijańskiej cywilizacji, żywo zainteresowanej integralnym i szybkim rozwojem, a przy tym pomocowo otwartej na bolączki najsłabszych. Religia chrześcijańska, a w niej ewangeliczna etyka, wydawała owoce. Rozwiązania średniowieczne ewidentnie to pokazały, jakkolwiek niekiedy tylko w załączku ideowym i empirycznym. Niestety, proces nasycenia ówczesnego świata chrześcijańskimi wartościami został mocno spowolniony, w niektórych miejscach prawie zatrzymany, przez wdarcie się utylitaryzmu, obejmującego sposoby argumentacji teorii i praktyki, a który m.in. scharakteryzowano w trzech formach:

utyłitaryzm ekonomiczny, z trudem już powstrzymywany przez nakazy moralności religijnej, stał się pożądaniem przyjemności zmysłowych przez wzbogacone klasy starych narodów (Włoch) i materialnego nagromadzenia przez dochodzące do głosu stany mieszczańskie młodych narodów (Anglia, Holandia), a to wszystko ze szkodą dla rzesz, stąd kontrast z klasami wyższymi; *utyłitaryzm etyczny* już niepowściągnięty przez pojęcie powszechności właściwe średniowieczu zmienił świadomość narodową (podsycaną na przestrzeni XV wieku dobrobytem nowych narodów: Bawarii, krajów nadreńskich, Flandrii, Anglii) w zazdrosny wyścig egoistycznych interesów handlowych, zapoczątkowując olbrzymie konflikty międzynarodowe. W końcu dołączył *utyłitaryzm polityczny*, podtrzymywany przez potrzebę większej jedności i trwałości w obliczu szerszych kręgów zdobyczy zewnętrznych i walk wewnętrznych, który już niepowściągnięty przez wyższą władzę duchową (Kościół), ale przekształcony w despotyzm osobisty i dynastyczny, pod nazwą racji stanu, usprawiedliwił przemoc uciskającą od wewnątrz i agresywną na zewnątrz” (J. Toniola. *Trattato*

di economia sociale e scritti economici. Za: D. Sorrentino. *Ekonomia człowieka. Wykładnia i prorocstwo Jozefa Toniolo – systematyczne odczytanie na nowo*. Warszawa 2023 s. 75-76).

To zasłanianie Boga, wygaszanie sumienia i prawa naturalnego, nadto wyśmiewanie zdrowego rozsądku i katowanie godności człowieka trwa nadal. Kościół Chrystusowy wciąż nieznużenie jest przekonany, że cywilizacyjny skok, biorący się z „nawróconego serca”, nie tylko jest możliwy, ale nade wszystko jedyny w swych moralnie godziwych rozwiązaniach, zapewniających szacunek wobec niezbywalnej godności ludzkiej, właściwy postęp nauk i rozwój społeczny. Walka trwa.

VII Festiwal Katolickiej Nauki Społecznej zorganizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” owe chrześcijańskie bojowanie o człowieka i dla każdego człowieka potwierdził. Kościół nie składa broni. Nie może i nie chce!

Ks. Bogusław Drożdż
Redaktor naczelny

Warszawa – Legnica, 22 października 2023 r., we wspomnienie św. Jana Pawła II.